

**ВЪПРОСНИК НА ВНИМАНИЕТО НА КАНДИДАТА ЗА ЧЛЕН
НА КОМИСИЯТА****Дан ЙОРГЕНСЕН****Енергия и жилища****1. Обща компетентност, европейска ангажираност и лична независимост**

Кои аспекти от Вашата квалификация и опит са особено подходящи, за да изпълнявате функциите на член на Комисията и да работите за общия европейски интерес, по-специално в областта, за която бихте отговаряли? Как ще допринасяте за изпълнението на политическите насоки на Комисията? Как ще осъществявате интегрирането на принципа на равенство между половете и как ще включите перспектива за равенство между половете във всички области на политиката от Вашия портфейл? Как ще прилагате интегрирането на въпросите, свързани с младежта?

Какви гаранции за Вашата независимост можете да предоставите на Парламента и по какъв начин ще гарантирате, че Ваши минали, настоящи или бъдещи дейности няма да породят съмнения във връзка с изпълнението на задълженията Ви в рамките на Комисията?

На Европейския съюз съм посветил най-важната част от професионалния си живот. Бях избран за член на Европейския парламент на 29-годишна възраст, като имах привилегиата да изпълнявам тази роля в продължение на почти 10 години.

Като член на Европейския парламент придобих дълбоко уважение към тази институция, която има решаваща роля за оформянето на бъдещето на Европа и наред с това осигурява осезаеми ползи за нашите граждани. Запознах се със сложните механизми при изготвянето на политиките на ЕС и това засили вярата ми в значението на съвместната работа за постигане на значими резултати.

През 2013 г. се завърнах в Дания като министър на храните, селското стопанство и рибарството до 2015 г. и впоследствие бях избран за член на датския парламент. От 2019 г. доскоро бях първо министър по въпросите на климата, енергетиката и комуналните услуги, а впоследствие и министър по въпросите на сътрудничеството за развитие и глобалната политика в областта на климата, като отговарях както за представителството на Дания в Съвета на Европейския съюз в различни конфигурации, така и за прилагането на законодателството на ЕС. Тези функции ми позволиха също да получа ясна представа за това как решенията на равнището на ЕС засягат държавите членки в процеса на тяхното изпълнение. Също така времето, през което бях министър на енергетиката по време на енергийната криза, предизвикана от руското нашествие в Украйна, бе труден период, през който бе подложено на изпитание сътрудничеството в областта на енергийната сигурност както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, и бе потвърдено значението на енергийния преход за устойчивостта на енергийната система на ЕС.

Смятам, че фактът, че познавам добре начина на функциониране както на Европейския парламент, така и на Съвета, може да бъде предимство в ролята ми на член на Комисията, ако бъда назначен. В същото време напълно осъзнавам, че в рамките на тази нова отговорност ще трябва да науча още много неща.

През последните години участвах активно в преговори на международно равнище в контекста на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК) и бях ангажиран с организации като Международната агенция по енергетика (МАЕ), Световната банка и Африканската банка за развитие. Този опит ми даде възможност да работя активно в сферата на международната дипломация и провеждането на преговори, като се надявам той да бъде от полза за работата, извършвана от Европейската комисия, когато представлява ЕС на световната сцена.

Въпросите, свързани с енергетиката, климата и околната среда, са в основата на факторите, които ме мотивират. Екологичният преход е не само екологичен императив, но и възможност от социален и икономически характер. Той може да стимулира конкурентоспособността, да създава работни места и да предоставя на по-голям брой жители на Европа достъп до чиста и достъпна енергия и до по-устойчиви и финансово достъпни жилища, като същевременно се гарантира, че никой няма да бъде пренебрегнат. Работих за постигането на тази цел в Дания, по-специално чрез датския Законодателен акт за климата и преговорите по няколко политически споразумения в областта на енергетиката. Енергетиката и жилищното настаняване са сложни и многостранни области на политиката, изискващи задълбочено разбиране както на техническите, така и на политическите измерения. Със сигурност има още много неща, които да науча. Смятам обаче, че опитът ми следва да ми позволи да допринеса ефективно, като същевременно остана отворен за експертния опит и насоките на моите колеги, както и на членовете на Европейския парламент.

Както се подчертава в политическите насоки на Комисията, енергетиката е основен стълб за справяне с основните предизвикателства, пред които е изправен ЕС: разходите за живот и енергийната бедност, конкурентоспособността на европейските предприятия и създаването на „зелени“ работни места за работниците в Европа, намаляването на емисиите на парникови газове и декарбонизацията на икономиката ни, гарантирането на доставките на чиста енергия на достъпни цени, като същевременно се запази технологична неутралност, както и засилването на геополитическата роля на ЕС в дипломатията в областта на енергетиката, като се започне с Украйна и съседните на ЕС държави.

Ако бъде одобрен за член на Комисията, мое задължение ще е да се справя с тези предизвикателства в тясно сътрудничество с моите колеги комисари, за да допринесем за изграждането на по-устойчива, просперираща и конкурентоспособна Европа, да укрепим нашия суверенитет и общество, като същевременно съхраним и укрепим социалния ни модел.

Тъй като всички предизвикателства са взаимосвързани, такива трябва да са и политиките и действията, които е необходимо да предприемем, за да се справим с тях, например:

- стимулиране на инвестициите в чиста енергия, като се започне с прилагането на правната рамка за 2030 г., засилване на конкурентоспособността на промишлеността и намаляване на разходите за живот и производство за европейските домакинства и предприятия. Това ще бъде постигнато например чрез Пакта за чиста промишленост, плана за действие за достъпни цени на енергията и стратегията за инвестиции в екологично чисти проекти, както и чрез укрепване на енергийния съюз със стабилно управление заедно с държавите — членки на ЕС;
- гарантиране на социален, справедлив и конкурентоспособен енергиен преход, като се работи с европейската енергийна промишленост и профсъюзите за постигане на социално приобщаващ и икономически жизнеспособен преход;
- намаляване на емисиите на парникови газове и по-нататъшното декарбонизиране на енергийната ни система, като същевременно се изпълнява Европейският зелен пакт за постигане на неутралност по отношение на климата през 2050 г.;
- допринасяне за понижаването на цените чрез модернизиране на мрежовата ни инфраструктура и изграждане на сигурна, устойчива и взаимосвързана енергийна система. Тези действия ще бъдат подкрепени от план за действие за електрификация и от пътна карта за преустановяване на вноса на енергийни ресурси от Русия;
- укрепване на европейската дипломатия в областта на енергетиката, както в съседните на ЕС държави, чрез работа с Украйна и по свързаното с енергетиката измерение на разширяването, така и на световната сцена.

След преглед на всички съществуващи полезни взаимодействия в рамките на моя ресор, свързани с „енергията“ и „жилищата“, ще предложим европейски план за жилища на достъпни цени в подкрепа на милионите млади хора и семейства, които имат трудности при намирането на жилища на достъпни цени, като ще разчитаме на подкрепата на Европейския парламент и на всички съответни заинтересовани страни. Ще поставя силен акцент върху енергийната ефективност на сградите и ще допринеса за първата стратегия на ЕС за борба с бедността с конкретни действия, които да доведат до осезаеми резултати, като например намаляване на енергийните разходи и енергийната бедност навсякъде в Европа. Това не само ще укрепи социалното ни сближаване, но и ще допринесе за икономическия ни растеж и конкурентоспособност, така че Европа да стане по-устойчива и просперираща.

Европейските граждани действително се ползват от политиките на ЕС само ако те отразяват многообразието на нашия континент и се осъществяват по приобщаващ начин. В това отношение

проблематиката на отношенията между половете е елемент от голяма важност, също както и расата, сексуалната ориентация, социално-икономическият произход, уврежданията, възрастта и убежденията. Ще подкрепям изпълнението на стратегията за равенство между половете за периода 2020—2025 г. в областите от моята компетентност и ще взема надлежно предвид съответните резолюции на Европейския парламент. Като отчитам свързаната с равенството на половете аспектност в областите, които са в обхвата на моята отговорност, ще се стремя да гарантирам, че този императив се взема изцяло предвид във всички мои инициативи. Освен това ще гарантирам, че в собствения ми екип има баланс между половете.

Провежданите днес политики, особено в областта на жилищното настаняване и сградния фонд, но също така и на възобновяемите енергийни източници, нисковъглеродните технологии и редица други, ще се отразят на живота на младите хора днес и в бъдеще. Като бивш млад член на ЕП ще гарантирам, че основна част от моята дейност ще е свързана с участието на младите хора. Ще бъда домакин на ежегодни диалози по политиките с младежта, които ще започнат през първите 100 дни от мандата ми, в рамките на които младите хора ще могат редовно да обменят с мен становища по теми и инициативи от ключово значение в моя ресор. Ще продължа да подкрепям [програмата „Млади европейски посланици в областта на енергетиката“](#) за създаване на общност от млади хора, които са движещата сила на прехода към чиста енергия.

Ще действам изцяло в съответствие с буквата и духа на Договорите и Кодекса за поведение на членовете на Европейската комисия. Няма да приемам инструкции от никое правителство или друг субект и действията ми винаги ще бъдат в интерес на Европа. Ще провеждам разговори със съответните граждани и заинтересовани страни и винаги ще се стремя да работя въз основа на обективните данни, като следвам науката и се ръководя от фактите. Решен съм да отстоявам най-строгите етични стандарти, като зачитам изцяло духа и буквата на Договорите за ЕС и изпълнявам задължението си да работя в интерес на Европа. В случай че възникне ситуация, която би могла да доведе до конфликт на интереси, или когато моята безпристрастност би могла да бъде поставена под въпрос, незабавно ще информирам председателя на Комисията. Декларацията ми за интереси е пълна и публично достъпна, като гарантирам, че тя ще бъде актуализирана, ако настъпи промяна в личните ми данни.

2. Управление на портфейла и сътрудничество с Европейския парламент

Можете ли да се ангажирате, че надлежно ще информирате Парламента за Вашите действия и тези на поверените Ви служби? В какво отношение смятате, че носите отговорност пред Парламента?

Какви конкретни ангажименти имате готовност да поемете по отношение на взаимодействието си с Парламента и присъствието си в Парламента, както в комисия, така и в пленарна зала, а също и по отношение на прозрачността, сътрудничеството и предприемането на ефективни последващи действия във връзка с позиции на Парламента и негови искания за законодателни инициативи? Имате ли готовност да предоставяте своевременно на Парламента информация и документи във връзка с предвидени инициативи или текущи процедури при условия на равнопоставеност със Съвета?

Предвид предишния ми опит като член на Европейския парламент и национален министър съм напълно наясно с решаващата роля, която Парламентът изпълнява като съзаконотворител, включително в областта на енергетиката и жилищното настаняване. Ако бъде одобрен от Европейския парламент, ще се ангажирам изцяло с най-тесно сътрудничество с Вашата институция по всички въпроси, които попадат в обхвата на моя ресор.

По-конкретно ще гарантирам най-високо равнище на взаимодействие с Европейския парламент по открит и прозрачен начин чрез добросъвестно сътрудничество и при пълно зачитане на Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество и Рамковото споразумение между Европейския парламент и Комисията. Също така въз основа на опита ми като член на ЕП смятам, че това тясно сътрудничество е от основно значение за постигането на консенсус с оглед на бъдещите инициативи, за ефективната работа близо до европейските граждани и в тяхна полза.

Европейският парламент е единствената институция, чиито членове се избират пряко и която представлява европейските граждани, в полза на които бих искал да работя. Така че е съвсем естествено да се отчитам пред Вас и бих желал това да е така.

Ще присъствам редовно както на пленарните заседания, така и на заседанията на съответните комисии, като от моя страна може да разчитате на провеждането на съдържателен и конструктивен диалог. Що се

отнася до енергийната политика, комисията по промишленост, изследвания и енергетика ще бъде ключов партньор и ще работя в тясно сътрудничество с членовете на Европейския парламент в другите комисии. За да се изготви пълноценна европейска жилищна политика, комисията по заетост и социални въпроси, която вече се ангажира с тази важна тема, ще бъде основен партньор заедно с комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите и комисията по регионално развитие. Има и други комисии, които също могат да помогнат и с които би било уместно да се работи по различните въпроси.

Ще поема политическата отговорност за дейностите в моята област на компетентност и ще информирам редовно Парламента за предстоящите действия, като работя за повече взаимно доверие, прозрачност и обмен на информация. В интерес на ЕС и на неговите граждани може да разчитате, че ще се вслушвам внимателно в мнението Ви и ще бъда честен посредник, който гради мостове и намира балансиран компромис по време на всяка стъпка от законодателните процедури.

В съответствие с рамковото споразумение ще се стремя също така да гарантирам, че Комисията предоставя отговор на резолюциите на Европейския парламент в срок от три месеца. Готов съм да участвам в по-нататъшната работа по инициативите на Парламента, предприети в съответствие с член 225 от ДФЕС. Ще приемам исканията за провеждане на заседания и ще отговарям на писма и въпроси от членове на Парламента във възможно най-голяма степен и в най-кратки срокове. Също така се ангажирам да участвам ползотворно в процеса на многогодишно програмиране в началото на новия мандат и за „Съвместната декларация за приоритетите на ЕС“. Потвърждавам и ангажимента си за обмен на информация и мнения относно работната програма на Комисията в съответствие с договореното в рамковото споразумение.

Горепосоченото се отнася до институционалната рамка за сътрудничество с Парламента. Може да бъдете уверени обаче, че ако Парламентът ме одобри като член на Комисията, моето лично посвещение на това сътрудничество ще има същото или дори още по-голямо значение за съвместната ни работа, колкото и текстът на тази формална рамка.

Въпроси от комисията по заетост и социални въпроси

3. Много хора са засегнати от липсата на жилища на достъпни цени. Как ще гарантирате, че първият по рода си европейски план за жилища на достъпни цени, обявен от новоизбрания председател на Комисията Урсула фон дер Лайен, ще осигури достатъчно жилища на достъпни цени, за да бъдат посрещнати жилищните нужди на групите от населението с ниски и средни доходи? Какви конкретни мерки предвиждате – по-специално за да се гарантира, че този план дава възможност за необходимите публични и частни инвестиции за осигуряване на финансово достъпни жилища и възможности за всички? Как ще гарантирате, че се спазва принципът за поставяне на жилищното настаняване на първо място, който е доказал своята ефективност както в икономически, така и в социален план, така че да се сложи край на бездомността? Какъв е Вашият подход по отношение на частната собственост в контекста на евентуални действия на Съюза в областта на жилищното настаняване? Как ще гарантирате в това отношение тясно сътрудничество с кандидата за изпълнителен заместник-председател г-жа Мънзату?

За да преодолеем жилищната криза, имаме нужда от местни, национални и европейски решения. Ако бъде одобрен за първия в историята комисар със специален портфейл в областта на жилищното настаняване, ще работя рамо до рамо с Европейския парламент, държавите членки, органите на местно самоуправление и всички заинтересовани страни, за да променим към по-добро положението на хората, най-вече на младите хора и семействата, които изпитват затруднения да намерят жилища на достъпни цени в цяла Европа.

В съответствие с писмото за определяне на моя ресор Комисията ще представи първия по рода си европейски план за жилища на достъпни цени. В рамките на плана ще се предлага техническа помощ на градовете и държавите членки, ще се насърчават инвестициите и ще бъде поставен акцент върху уменията, необходими в жилищния сектор. Планът ще включва също така стратегия за жилищното строителство, която да увеличи по-специално предлагането на жилища (вж. повече подробности във въпрос 11). При изготвянето му ние ще почерпим от вече натрупания опит, например по европейската инициатива за жилища на достъпни цени, в рамките на която се извършва пилотно саниране на 100 „водещи градски района“ в цяла Европа. Една от основните поуки, които съм извлякъл от тази инициатива, е значението на приобщаващия подход, който ангажира Европейския парламент и всички съответни заинтересовани страни — публичния и частния сектор, имащ отношение към доставките и потреблението. Затова в своята работа по разработване на плана ще си сътруднича тясно с всички заинтересовани страни в жилищния сектор.

За мен ще бъде приоритет да установя по-добро сътрудничество със заинтересованите страни в жилищната екосистема. Този процес ще се подпомага от специална оперативна група с участието на съответните служби на Комисията, което ще гарантира съгласуван подход между всички политики и наличие на финансиране в подкрепа на плана и ще спомогне за надграждане на извършените досега работа и анализ. Задължително е също така да осигурим пълно действие на новите инструменти, приети неотдавна в законодателството относно сградите. Особено важен в това отношение ще бъде тесният диалог с националните органи. В този контекст ще подкрепим работата на комисаря по въпросите на стартиращите предприятия, научните изследвания и иновациите, като разширим общността на инициативата „Нов европейски Баухаус“.

От решаващо значение за подобряване на достъпността на жилищата е да се мобилизират допълнителни публични и частни ресурси. На равнището на ЕС вече съществуват инструменти за привличане на инвестиции в достъпни и социални жилища, като например програмата InvestEU. Ние ще се възползваме от този опит, за да изградим паневропейска инвестиционна платформа за достъпни и устойчиви жилища, като работим както с Европейската инвестиционна банка, така и с международни финансови институции, национални насърчителни банки и други заинтересовани страни. Освен това, в съответствие с писмото за определяне на ресора, аз ще подкрепя изпълнителния заместник-председател по въпросите на сближаването и реформите да разработи предложение, което да позволи на държавите членки да вляят ликвидност в жилищния пазар и да удвоят планираните инвестиции по линия на политиката на сближаване в жилища на достъпни цени (вж. повече подробности във въпрос 12). Ще подкрепя също така и изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход да преразгледа правилата за държавната помощ, за да се приемат мерки в подкрепа на жилищното настаняване, особено във връзка с енергийнонефективните и социалните жилища (вж. повече подробности във въпроси 5 и 9). От ключово значение за тези усилия ще бъде и бързото и ефективно разгръщане на Социалния фонд за климата.

Приблизително 1 милион души в ЕС са бездомни и през последните години в много държави членки броят им се увеличава. Комисията вече оказва подкрепа на всички съответни заинтересовани страни в рамките на европейската платформа за борба с бездомничеството. Стратегиите за поставяне на жилищното настаняване на първо място, които отдават предимство на осигуряването на постоянно жилище за бездомните хора, наред със социална подкрепа, са се доказали като много ефективен и оптимален от гледна точка на разходите подход за справяне с изключването от жилищно настаняване. Този подход постепенно става част от националните стратегии за борба с бездомничеството. Стратегиите за поставяне на жилищното настаняване на първо място се подпомагат с финансиране и от ЕС, например чрез Европейския социален фонд плюс. Ние ще почерпим от всички този опит, за да изготвим първия по рода си европейски план за жилища на достъпни цени, така че да отговорим на нуждите на всички граждани, включително на най-уязвимите от тях.

Отговорността за защитата на частната собственост и за противодействието на незаконното настаняване е основно в ръцете на националните органи. Следователно в тази област държавите членки, включително техните съдебни органи, са тези, които трябва да гарантират ефективното зачитане и защита на основните права. В по-общ план европейският план за жилища на достъпни цени ще работи за стимулиране на големи частни инвестиции в предлагането на жилища на достъпни цени, което наред с другото зависи от зачитането на правата на частна собственост.

Под ръководството на изпълнителния заместник-председател по въпросите на хората, уменията и подготовката Комисията ще стартира първата по рода си стратегия на ЕС за борба с бедността, за да помогне на хората да получат достъп до основните услуги и защита, от които се нуждаят, и да намери решение на първопричините за бедността. Ще работя в тясно сътрудничество с изпълнителния заместник-председател, за да гарантирам възможно най-много полезни взаимодействия между европейския план за жилища на достъпни цени и стратегията на ЕС за борба с бедността. Същото се отнася и за съюза на уменията, включително новата европейска стратегия за професионално образование и обучение (ПОО), която може да бъде от особено значение за укрепване на уменията в строителния сектор.

4. Във Вашето писмо за определяне на ресора се посочва, че Вашата дейност ще допринесе за справяне с енергийната бедност и за гарантиране на социален, справедлив и конкурентоспособен преход. Какви политики възнамерявате да прилагате, за да защитите най-силно засегнатите от енергийната бедност и да осигурите саниране на достъпни цени и достъп до екологични жилища? Как с Плана за действие за достъпни цени на енергията ще се преодолее енергийната бедност? Какви конкретни стимули

предвиждате за насърчаване на дългосрочното развитие на екологични социални и обществени жилища и на екологични сгради, както и за намаляване на разходите за енергия за собствениците и наемателите?

Никой няма да бъде пренебрегнат: това е основният принцип на социалния, справедлив и конкурентоспособен енергиен преход. След енергийната криза енергийната бедност се увеличи и през 2023 г. 47 милиона граждани на ЕС (10,6 % от населението на ЕС) не са били в състояние да поддържат домовете си достатъчно топли. Справянето с енергийната бедност е ключов компонент на справедливия преход и ще бъде важно за нашата бъдеща жилищна политика. Особено важно е да бъдат защитени енергийно бедните, уязвимите групи и региони, и по-специално въгледобивните региони в преход, за да се гарантира, че всички граждани имат полза от прехода към чиста енергия.

Енергийната ефективност и енергоспестяващите уреди могат да играят ключова роля за облекчаване на енергийната бедност, като намаляват потребностите от енергия, съкращават енергийните разходи за потребителите и правят енергията по-достъпна за хората и предприятията. По-рано тази година европейският граждански панел за енергийна ефективност излезе с полезни препоръки, като например на потребителите да се осигурят повече възможности да постигнат енергийна ефективност, най-вече чрез етикети върху продуктите, които дават информация за енергийното потребление на продукта, или чрез подкрепа за саниране на жилищните сгради, което да повиши енергийната им ефективност. Ще обмисля как тези препоръки да бъдат изпълнени по най-добрия начин през настоящия мандат.

Както действащото законодателство на ЕС, така и Препоръката на Комисията относно енергийната бедност от 2023 г. и Социалният фонд за климата признават спешната необходимост от справяне с енергийната бедност и закрила на най-силно засегнатите от нея. В преработената Директива за енергийната ефективност се подчертава необходимостта държавите членки да определят като приоритет енергийната бедност в своите мерки и инвестиции за енергийна ефективност. Освен това в реформата на структурата на пазара на електроенергия, която влиза в сила през юли, се изтъква задължението за защита на енергийно бедните от прекъсване на електроснабдяването. Инициативата за въгледобивните региони в преход и Фондът за справедлив преход вече подкрепят общностите и регионите с високо потребление на въглища и високи въглеродни емисии, като по-специално целят създаването на работни места в регионите, в които е възможно да изчезнат други работни места.

Енергийният пакет за гражданите ще бъде насочен към справяне с енергийната бедност и ще спомогне да се гарантира достъп до енергия за всички. В основата на този пакет ще бъде засиленото партньорство с държавите членки за подобряване на достъпа до инвестиции в енергийна ефективност в сгради, микропредприятия и МСП, както и до енергия от възобновяеми източници. Енергийният пакет за гражданите ще подкрепи и стратегията на ЕС за борба с бедността и ще допринесе за европейския план за жилища на достъпни цени. Освен проблема с достъпността, уязвимите домакинства често се сблъскват с липса на информация и финансиране за подобряване на енергийната ефективност. Посредством предложения и финансиран от Европейския парламент консултантски център по въпросите на енергийната бедност ние ще продължим да гарантираме, че местните органи и общности получават техническа помощ за разработване и прилагане на ефективни мерки.

Планът за действие за достъпна енергия (вж. отговор на въпрос 8) ще подкрепи нови начини за потребление на енергия, основани на местни енергийни общности и споделяне на енергия. Нуждаем се от конкретни действия и резултати по места и аз ще работя с всички заинтересовани страни, за да гарантирам, че иновативните енергийни продукти и услуги са достъпни за отделните и корпоративните потребители.

В подкрепа на тези усилия, ако бъде одобрен, ще работя в тясно сътрудничество с колегите си комисари, за да осигурим необходимата финансова подкрепа по линия на Социалния фонд за климата и фондовете на политиката на сближаване за защита на най-уязвимите.

Доброто планиране е от основно значение, за да се насърчи развитието на екологични жилища и сгради. По-специално плановете за саниране на сгради, предвидени в преработения текст на Директивата относно енергийните характеристики на сградите, ще дадат ясна насока за участниците на пазара, включително за строителния сектор и финансовите институции. Така ще се понижи и рискът от кампанийните политики, които за съжаление нанесоха вреди на строителния сектор в миналото.

Както се посочва в Директивата относно енергийните характеристики на сградите и в Директивата за енергийната ефективност, националните финансови стимули ще трябва да бъдат насочени преди всичко към уязвимите домакинства, включително засегнатите от енергийна бедност хора и живеещите в социални

жилища. Гражданите, засегнати от енергийна бедност, често живеят в най-слабо изолираните сгради с най-лоши показатели в ЕС, които трябва да бъдат санирани с предимство. Санирането на жилищни сгради следва да обхване представителен дял от наетите сгради, за да могат и наемателите да се възползват от по-ниските сметки за енергия и по-добри домове. Ще обърна внимание на пречките, които съществуват при децентрализираното и местното производство на енергия от възобновяеми източници, за да се насърчи развитието на този сектор. Тези съображения ще бъдат от основно значение за европейския план за жилища на достъпни цени.

И накрая, ще работя с всички заинтересовани страни за справяне с енергийната бедност и насърчаване на дългосрочното развитие на екологични, социални и обществени жилища.

5. Във Вашето писмо за определяне на ресора Ви се възлага да подкрепяте изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход при реформирането на правилата за държавната помощ, за да се приемат мерки в подкрепа на жилищното настаняване, особено във връзка със социалните жилища. Какви промени възнамерявате да направите в правилата на ЕС за държавната помощ и в определението за социално жилище в законодателството за услугите от общ икономически интерес, за да се гарантира, че жилищата са изключени от пазарните правила и че се предлагат достатъчно социални жилища? Като член на Комисията ще се стремите ли да въведете изрични освобождавания от данъчните правила за държавните инвестиции в жилища?

Ако бъде одобрен за член на Комисията, в съответствие с писмото за определяне на моя ресор ще подкрепям изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход в задачата ѝ да предложи преразглеждани правила за държавната помощ, които да благоприятстват мерките за подкрепа на жилищното настаняване, особено за енергийно ефективни и социални жилища.

Съгласно съществуващите правила за държавна помощ има различни начини държавите членки да подкрепят достъпа до жилищно настаняване. Някои мерки може да не се считат за държавна помощ съгласно правото на ЕС, включително тези, които са от пряка полза за домакинствата и гражданите на ЕС. Други мерки са от обсега на режима на услугите от общ икономически характер или могат да бъдат счестени за пряко съвместими с Договора за функционирането на ЕС. Настоящите правила относно услугите от общ икономически интерес позволяват на държавите членки да прилагат мерки за социално жилищно настаняване, а именно социални жилища за граждани или групи от граждани в неравностойно социално положение. Освен това действащите правила за държавна помощ дават възможност на държавите членки да подкрепят развитието на енергийно ефективни жилища.

Макар политическата необходимост за по-нататъшни действия, които да направят възможни енергийно ефективните жилища на достъпни цени, да е неотложна и ясна, досегашните взаимодействия на Комисията с държавите членки показаха, че преразглеждането на правилата за държавна помощ за жилища на достъпни цени е многостранен въпрос, който налага нуждата от допълнителна оценка на това как най-добре да постигнем своите амбиции. В своята работа ние трябва да намерим правилния баланс, за да избегнем изместването на частните инвестиции и неправомерното нарушаване на конкуренцията на жилищния пазар и да осигурим подходяща подкрепа за социалните жилища за най-уязвимите в обществото, което остава основна отговорност на правителствата като част от социалния договор.

Ще работя с изпълнителния заместник-председател за чист, справедлив и конкурентоспособен преход, за да надградим върху извършената работа и да преценим какви конкретни промени в правилата за услугите от общ икономически характер и придружаващите ги насоки биха могли да бъдат приложени, за да се насърчат инвестициите и да се гарантира достъпността на жилищата за всички, като непрекъснато информираме Европейския парламент. Преразглеждането на тези правила е част от по-широк набор от инициативи, включени в предстоящия европейски план за жилища на достъпни цени, който ще представя заедно със съответните членове на колегиума.

Общите данъчни правила бяха наскоро реформирани. Новите разпоредби влязоха в сила на 30 април 2024 г. и постигат точен баланс между необходимостта да се гарантира поносимост на дълга и необходимостта от инвестиции и реформи, които да осигурят устойчив и приобщаващ растеж. Данъчните правила не предвиждат изрични изключения за никакви видове разходи, но определението на показателя за нетните разходи изключва лихвените разходи, разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондовете на ЕС, и националното съфинансиране на програми, финансирани от Съюза. Такъв беше преднамереният избор на съзаконодателите. Това, което се променя при новите разпоредби, е

наличието на възможност държавите членки да изберат по-дълъг план за фискална корекция, при условие че е подкрепен от надеждни ангажменти за инвестиции и реформи. Този подход създава известно фискално пространство, което държавите членки могат да използват за насърчаване на инвестициите.

Въпроси от комисията по промишленост, изследвания и енергетика

6. Каква е визията Ви за Вашия портфейл извън рамките на писмото за определяне на ресора и какво бихте искали да оставите след себе си като наследство? Какви законодателни предложения и други инициативи ще предложите да бъдат приети от колегиума на членовете на Комисията през следващите пет години, и по-специално през първите 100 дни? Как ще гарантирате, че тези предложения, както и прилагането на съществуващото законодателство, ще засилят европейската конкурентоспособност? Възнамерявате ли да изготвите тези законодателни предложения въз основа на специални оценки на въздействието? Как възнамерявате да гарантирате ефективното прилагане на Европейския зелен пакт и цялото законодателство в областта на енергетиката? Как ще гарантирате ефективното прилагане на принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място при планирането и вземането на решения, свързани с политически мерки и мащабни инвестиции? Каква роля според Вас може да играе енергийната ефективност за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността на ЕС? Какво е мнението Ви за управлението на енергийния съюз? Как оценявате ролята на технологичната неутралност в енергийния сектор? Какво е мнението Ви за ядрената енергия и малките модулни реактори? Как планирате да процедирайте с интеграцията на енергийните системи? Как възнамерявате да засилите участието на гражданите в работата си?

Енергетиката има централна роля за преодоляване на предизвикателствата, пред които е изправена Европа: сигурността, включително икономическата сигурност, издръжката на живота и конкурентоспособността, както и изменението на климата, на чието въздействие върху живота на хората в цяла Европа станахме свидетели тъкмо тази година. Основната ми цел е чрез един стабилен енергиен съюз да осигуря доставки на чиста и достъпна енергия, което е от критично значение за европейската конкурентоспособност и сигурност, както и за нашите усилия за декарбонизация. В същото време преходът трябва да бъде справедлив за нашите граждани, по-специално по отношение на работните места и разходите, включително достъпните и устойчиви жилища.

Ако бъде одобрен, през първите 100 дни ще предложа план за действие за достъпна енергия като част от Пакта за чиста промишленост (вж. отговора на въпрос 8), в който се очертава работен план за осигуряване на достъп до по-евтина енергия чрез инвестиции, инфраструктура и сътрудничество с цел намаляване на системните разходи. Ще предложа и пътна карта за прекратяване на вноса на енергийни ресурси от Русия. По-късно по време на мандата в рамките на допълнителни инициативи за принос към усилията за гарантиране на конкурентоспособност, сигурност и декарбонизация ще бъде включен преглед на рамката за сигурност на доставките и инвестиционна стратегия за чиста енергия с цел насърчаване на възобновяемите енергийни източници, енергийната ефективност и енергийната инфраструктура. За повишаване на достъпността на енергията ще допринесат и предвиденият план за действие за електрификация и стратегически подход към отоплението и охлаждането. Като работя съвместно с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж, ще предложа рамка за намаляване и постепенно прекратяване на използването на субсидии за изкопаеми горива.

Ще отстоявам водещата световна роля на Европа в енергийния преход, като за основа използвам инициативите на Европа за увеличаване на енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност в световен мащаб и дам своя принос за определянето на глобалната ни визия в областта на климата и енергетиката на COP30 в Бразилия и на други форуми. Нашата конкурентоспособност, наред с другото, е тясно свързана с отворената ни стратегическа автономност. Не трябва да допуснем зависимостта ни от изкопаеми горива да бъде заменена с друга зависимост — от вносни чисти технологии и суровини от критично значение.

По време на своя мандат ще следя за въздействието на законодателството, което представям пред колегиума, в съответствие с Насоките за по-добро регулиране, като претеглям предизвикателствата и целите, компромисите, вариантите за действие и евентуалните последици от тях, насърчавам опростяването и се основавам на добре структурирани обществени консултации и механизми за обратна връзка.

Една по-амбициозна европейска програма за промишленост и конкурентоспособност може да постигне успех само ако върви ръка за ръка с изпълнението на вече договорената енергийна политика.

Пълното прилагане на новоприетото законодателство в областта на енергетиката е политически приоритет и ние трябва да постигнем целите на Европейския зелен пакт и да гарантираме, че гражданите и общностите извличат ползи по места. Ще наблюдавам и активно ще подкрепям изпълнението и прилагането на рамката за 2030 г., като работя в тясно сътрудничество с Европейския парламент и държавите членки, но също така с градовете и регионите, за да се уверя, че сме на път да постигнем своите колективни цели в областта на енергетиката и климата за 2030 г. и след това. Действията във връзка с прилагането ще включват последващи мерки в резултат на оценката на окончателните планове в областта на енергетиката и климата и организиране на поне два диалога по изпълнението годишно със заинтересованите страни.

Прилагането е от основно значение за европейската конкурентоспособност. Постигането на нашите цели и прилагането на законодателството ни в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници могат да поставят Европа на пътя на една икономически ефективна декарбонизация, като направят нашите икономики по-малко зависими от вноса, позволят интегрирането на по-евтини възобновяеми енергийни източници за извличане в пълна степен на ползите и преодолеят енергийната бедност. Освен това неотдавнашната реформа на структурата на пазара на електроенергия включва мерки, които ще повишат ценовата стабилност и предвидимостта за инвеститорите и ще осигурят инструменти за привличане на инвестиции за постигане на повече гъвкавост и по-добра взаимосвързаност на енергийната система за цяла Европа.

Стабилният енергиен съюз изисква по-добър, по-прост, по-ефективен и икономически издържан подход и управление. Това е от решаващо значение за постигане на нашите общи амбиции в областта на климата и енергетиката, сигурните енергийни доставки и за осигуряване на по-достъпна енергия за предприятията и потребителите. Нуждаем се от партньорство с държавите членки, за да гарантираме по-добро планиране и координирани политически решения, да подобрим мониторинга, прозрачността и ангажираността с политиките. Националните планове в областта на енергетиката и климата трябва да дават повече сигурност, за да задействат мащабните инвестиции, необходими за енергийния преход. За тази цел, като работя съвместно с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж, ще актуализирам и опростя съществуващото управление на енергийния съюз. Също така ще направя внимателна оценка и ще работя със съответните членове на колегиума, по-специално с члена на Комисията по въпросите на икономиката и производителността и по въпросите на изпълнението и опростяването, за постигане на допълнително опростяване и използване по най-добрия начин на полезните взаимодействия с инструмента за координация на конкурентоспособността, обявен в политическите насоки.

Технологичната неутралност е основно понятие, неразделна част от свободата на държавите членки да избират своя енергиен микс в съответствие с нашите договори. Всяко едно решение за енергия от възобновяеми източници и за нисковъглеродна енергия ще бъде необходимо. Според прогнозите до 2040 г. енергийният сектор ще бъде декарбонизиран. Планира се основна част от електроенергията да идва от възобновяеми източници със значителен принос на ядрената енергия. Малките модулни реактори имат потенциала да осигурят нисковъглеродна електроенергия и топлинна енергия и допринасят за декарбонизацията не само на производството на електроенергия, но и на секторите с трудни за намаляване емисии, като транспорта, химическата и стоманодобивната промишленост. В съответствие с писмото за определяне на моя ресор ще подкрепя ускореното разработване и внедряване на малки модулни реактори в Европа през десетилетието след 2030 г. въз основа на Европейския промишлен алианс за малки модулни реактори. Всяко бъдещо използване на ядрената енергия ще продължи да зависи от спазването на най-строгите стандарти за ядрена безопасност, както и от безопасното обезвреждане на всички видове ядрени отпадъци и отработено гориво.

При принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място се отдава предпочитание на по-интелигентното и по-ефективно експлоатиране на енергийната система пред разширяването. Комисията вече разработи специфични за сектора насоки за промишлеността, енергетиката, транспорта и финансовия сектор, които помагат на лицата, вземащи решения, да разглеждат енергийноэффективни алтернативи наред с другите варианти. Промислеността се нуждае от по-ниски енергийни и производствени разходи, които могат да бъдат постигнати чрез прилагане на по-енергийноэффективни и технологично напреднали промишлени процеси. Така разходите намаляват, насърчава се по-нататъшният растеж, привличат се нови клиенти и инвеститори и се повишава промишлената конкурентоспособност. Електрификацията ще бъде ключово средство за допълнително повишаване на енергийната ефективност.

През следващите пет години Европа ще трябва да интегрира различни елементи на енергийната система, напр. електроснабдяването и топлоснабдяването, използването на водород, гъвкавостта, енергийната ефективност и секторите на крайното потребление. Целта е да се ускори декарбонизацията и да се повиши ефективността и конкурентоспособността на системата чрез използване на всички полезни взаимодействия. Общата цел ще бъде да се гарантира, че преходът на Европа към нулеви нетни емисии се захранва от една интегрирана енергийна система с местнопроизведена чиста електроенергия. От ключово значение е по-нататъшната цифровизация на енергийната система и използването на потенциала на цифровите технологии, като за тази цел ще представя стратегическа пътна карта за цифровизация и ИИ в енергийния сектор.

Енергийният преход обаче може да бъде успешен само ако гарантираме, че за гражданите наистина има ползи и те участват в него: никой няма да бъде пренебрегнат. Засилването на участието на гражданите ще бъде ключов аспект на моята работа. Трябва да обърнем внимание на опасенията на гражданите във връзка с достъпността на енергията, работните места, нарастващите разходи за жилища и отопление. Това ще бъде първото условие за осъществяване на енергийния преход. Комисията ще представи енергиен пакет за гражданите, за да гарантира, че европейците се възползват от енергийния преход, както индивидуално, така и в рамките на общностите.

7. Как планирате да преразгледате рамката за сигурност на доставките? Какви поуки могат да бъдат извлечени от войната в Украйна? Каква стратегия ще предложите за допълнително диверсифициране на доставките от доминиращи или ненадеждни доставчици и маршрути на доставка? Какви инициативи предвиждате за защита на енергийните доставки от физически и кибернетични заплахи? Какви стъпки ще предприемете, за да се намали зависимостта от външни доставчици, като същевременно се подобрят чистата енергия и критичната инфраструктура в ЕС, включително развитието на водородната икономика и достатъчните доставки на водород? Каква роля според Вас може да играе Европейската водородна банка? Как бихте формулирали стратегията на Съюза за гъвкавост, включително оптимизацията на потреблението и съхраняването на енергия? Как ще се справите с предизвикателството с нестабилността на енергийните доставки в контекста на нарастващото производство на електроенергия от възобновяеми източници? Как оценявате съществуващата правна рамка за европейските мрежи и какви мерки бихте предложили за нейното подобряване? Какви конкретни мерки ще предложите за ускоряване на модернизацията на електроенергийните мрежи и за премахване на съществуващите пречки в рамките на държавите членки и между тях, включително на ниво разпределение, пренос в морето и пренос на много дълги разстояния, както и за постигане на целта за 15-процентна междусистемна свързаност? Какво е мнението Ви за финансирането от ЕС на проекти за енергийна инфраструктура и ролята им в Европейския фонд за конкурентоспособност и в предстоящата МФР? Какви мерки предвиждате като част от Плана за действие за електрификация?

ЕС разполага със солидна рамка за сигурност на доставките, но тя има нужда да бъде опростена и ориентирана към бъдещето. Тя следва също така да бъде разширена, за да отговори на нововъзникващите рискове за критичната инфраструктура, изменението на климата, киберсигурността и физическите заплахи. Преразглеждането ни дава навременна възможност да актуализираме нашата рамка.

В основата на бъдещите ни действия следва да стоят поуките, извлечени от агресивната война на Русия срещу Украйна. Научихме с цената на огромни разходи, че е опасно да бъдеш зависим от ненадежден доставчик на енергия — Русия, която в крайна сметка използва енергията като оръжие. Напредваме към постигането на една по-декарбонизирана, електрифицирана и интегрирана енергийна система и трябва се уверим, че можем да се справим по-добре с междусекторните рискове. За да смекчи смущенията, ЕС трябва да постави на първо място готовността и координацията, като същевременно насърчава диверсификацията, намаляването на потреблението на газ и ефективното съхранение, наред с трансграничните междусистемни връзки. Преразглеждането на действащата рамка трябва да позволи регулираното постепенно премахване на изкопаемите горива при поносими разходи, като се даде възможност за по-устойчиви и произведени на място алтернативи и се използва максимално потенциалът на мерките по отношение на потреблението. Що се отнася до защитата на енергийните доставки от физически и киберзаплахи, ние ще работим в тясно сътрудничество с държавите членки, като се базираме на постигнатия напредък при тестовите за устойчивост на инфраструктурата, работната група ЕС—НАТО по въпросите на устойчивостта на критичната инфраструктура и задължителните правила относно киберсигурността в областта на електроенергията.

Диверсификацията на доставките и маршрутите, възобновяемите енергийни източници и чистата енергия, енергийната ефективност, както и задълбочаването на вътрешния енергиен пазар са от решаващо значение за устойчивостта на енергийния сектор и на икономиката на Европа. Ускоряването на прехода към чиста енергия намалява зависимостта от изкопаеми горива. Ще се наложи да продължим да укрепваме междусистемните връзки, където това е необходимо, и да подобрим съхранението на енергия. Освен това ще продължим да стимулираме местното производство на биогаз и биометан.

Комисията предложи първия по рода си механизъм за обединяване на търсенето на газ: AggregateEU. Той повиши прозрачността на пазара и предостави алтернативни възможности за доставки, които да заменят руския газ. Въз основа на тези първи стъпки обединяването на търсенето ще обхване и други продукти, като например водород и други стоки, като суровини от критично значение.

Ще трябва да насочим вниманието си и към сигурността на доставките за ядрената промишленост на ЕС, където диверсификацията на всички етапи от ядрения горивен цикъл е от първостепенно значение. Зависимостта от Русия обхваща доставката на резервни части и услуги по поддръжка, както и услуги по конверсия и обогатяване. Ще направя преценка на това дали пътната карта за прекратяване на вноса на енергийни ресурси от Русия може да включва цялата верига на доставки за ядрената енергетика, така че да се гарантира отворена стратегическа автономност на ЕС. Поради това службите на Комисията ще работят с предприятията за комунални услуги и с държавите членки с цел диверсификация на доставките и снабдяване с продукти на европейската ядрена промишленост за граждански цели.

Водородът от възобновяеми енергийни източници и с малък въглероден отпечатък ще бъде от ключово значение за декарбонизацията на секторите, в които електрификацията е по-трудна. В това отношение акцентът ще бъде поставен върху изпълнението на наскоро договорените мерки, като например целите за използване на водород от възобновяеми източници в промишлеността и транспорта. Законодателната рамка, съчетана с финансова подкрепа, може да стимулира производството и потреблението на водорода, докато процесът по планиране на нашата инфраструктурата може да улесни развитието на една добре координирана европейска мрежа за водород. За да запази своята конкурентоспособност, промишлеността на ЕС ще се нуждае както от стабилно производство на водород, така и от внос от международни партньори. Ето защо, в съответствие с преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници, ще предприемем действия за осигуряване на вносен и местен водород.

Европейската водородна банка ще даде тласък на разрастването на пазара за по-чисти горива, като стопи разликата между все още твърде високите разходи за производство на чист водород и способността на промишлеността да плаща. Като се опирам на досегашния опит, ще работя с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж по бъдещите действия в подкрепа на вътрешното производство на чист водород. Освен това в сътрудничество с държавите партньори ще ускорим работата по разработването на международния компонент на водородната банка, за да улесним вноса и създадем икономически възможности в държавите партньори.

Нещо повече, при декарбонизацията на секторите, при които намаляването на емисиите е трудно, своята роля ще изиграе и улавянето, използването и съхранението на въглерод (CCUS); ще работя заедно с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж във връзка с правилните рамкови условия, които да го направят възможно, като се съсредоточа и върху инфраструктурата за CO₂.

За да се повиши ефективността на енергийната система и да се интегрират по-добре възобновяемите енергийни източници, са необходими гъвкави решения — както за съхранението, така и за оптимизацията на потреблението — които да доведат до намаляване на енергийните разходи. От широкото им въвеждане ще имат полза както домакинствата, така и промишлените потребители, тъй като те ще намалят волатилността на цените и скъпоструващото ограничаване на възобновяемите енергийни източници и ще оптимизират инвестициите в мрежата. Трябва да премахнем пречките пред въвеждането на гъвкави решения на по-широка основа, за да ускорим инвестициите в тях и да послужим за ориентир на държавите членки.

За да се насърчи електрификацията, е необходим план за действие за електрификация с насоки за отстраняване на препятствията и ускоряване на достъпа до електроенергия както за промишлеността, така и за домакинствата, които все още използват изкопаеми горива за отопление, транспорт и друга енергия.

Като комисар по въпросите на енергетиката и жилищното настаняване ще се съсредоточа особено много върху разширяването и осъвременяването на нашите мрежи, за да гарантирам ефективен преход от

изкопаеми горива към чиста енергия. Заедно с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж ще работя за намаляване и постепенно прекратяване на използването на субсидии за изкопаеми горива. Нуждаем се от бързо и устойчиво изпълнение на ключовите трансгранични инфраструктурни проекти, както и на плана за действие на ЕС за мрежите с конкретни действия за ускоряване на осъвременяването и изграждането на електроенергийни мрежи, включително на равнище разпределение. Това е от първостепенно значение и с оглед на постигането на целта за 15-процентна междусистемна свързаност.

Въз основа на оценка на съществуващата правна рамка относно мрежите ще се определят мерки за оптимизирано планиране на мрежите във всички държави членки, ще се ускори издаването на разрешения, ще се гарантира ефективното използване на съществуващата инфраструктура, мрежите ще станат по-интелигентни, а процедурите по планиране ще се рационализират и опростят. За ефективното разгръщане на мрежите, необходими за нашия енергиен преход, се нуждаем от рамка за сътрудничество, както в морето, така и на сушата, основана на засилено регионално сътрудничество, правилно разпределение на разходите и ползите, както и на иновативни модели на финансиране. Ще работя и с комисаря по въпросите на устойчивия транспорт и туризма, за да гарантирам, че необходимото развитие на транспортната и енергийната инфраструктура ще бъде съобразено с бъдещото нарастване на търсенето на електроенергия в областта на транспорта.

Както е отразено в докладите Драги и Лета, инвестициите в инфраструктура за чиста енергия са основен приоритет за следващите години. В тяхна подкрепа ще предложа специална инвестиционна стратегия за чиста енергия за Европа, която включва инициатива за намаляване на риска с цел привличане на частния капитал. Тя ще има централно място в усилията за приоритизиране на инвестициите в чиста енергия, включително в инфраструктура.

Ще гарантирам също така, че се използват ресурсите, налични благодарение на NextGenerationEU и настоящия бюджет. Ще гарантираме, че мощта на нашия бюджет ще бъде използвана за привличане на насочени към общите ни цели частни инвестиции.

8. Кои ще бъдат основните елементи на Плана за действие за достъпни цени на енергията? Какви конкретни мерки ще предприемете, за да намалите цените на енергията за домакинствата, предприятията и промишлеността, особено за енергоемките отрасли? Какви допълнителни мерки възнамерявате да предприемете за преодоляване на енергийната бедност? Как планирате да разширите използването на споразумения за закупуване на електроенергия и договори за разлика, за да се гарантират конкурентни цени? Каква е отношението Ви към настоящите тръжни зони на енергийния пазар? Какви са конкретните Ви планове за първия по рода си европейски план за жилища на достъпни цени и за европейската стратегия за жилищно строителство, като се вземат предвид областите на компетентност на ЕС и на държавите членки в това отношение? Кои според Вас са основните полезни взаимодействия между европейския план за жилища на достъпни цени, Директивата за енергийната ефективност (ДЕЕ) и Директивата относно енергийните характеристики на сградите (ДЕХС)? Какви възможности виждате за увеличаване на финансирането за енергийна ефективност и саниране в рамките на следващата МФР? Как възнамерявате да изпълните целта за осигуряване на декарбонизирано и финансово достъпно отопление и охлаждане? Каква роля според Вас може да играе слънчевото, геотермалното и централното отопление? Как ще гарантирате, че мерките на ЕС са насочени към решаване на проблема с izolацията на големите жилищни комплекси и селските райони? Как ще допринесете за по-нататъшното развитие на инициативата „Нов европейски Баухаус“?

Сътресенията в доставките на изкопаеми горива и скоковете в цените, които причиниха неотдавнашната енергийна криза, припомнят колко е важно енергията да бъде достъпна както за предприятията, така и за домакинствата. Разходите за енергия възпрепятстват конкурентоспособността на ЕС и подкопават подкрепата за енергийния преход. Намаляването на разходите за енергия на домакинствата и предприятията ще бъде един от основните приоритети на моя мандат. Планът за действие за достъпна енергия е основна част от Пакта за чиста промишленост и ще бъде представен през първите 100 дни от следващия мандат на Комисията.

Намаляването на разходите за енергия изисква ускорено внедряване на конкурентоспособна чиста електроенергия чрез премахване на инфраструктурните затруднения и регулаторните пречки, включително издаване на разрешения за възобновяеми енергийни източници и мрежи, и енергийна ефективност в рамките на един стабилен енергиен съюз. Планът за действие ще укрепи енергийната

сигурност и ще стимулира инвестициите, като същевременно подкрепя промишлените отрасли, включително енергоемките отрасли и домакинствата, за да гарантира достъп до енергия на достъпни цени. Той ще цели и намаляването на системните разходи, засилването на ролята на европейската дипломация в областта на енергетиката, насърчаването на участието на гражданите и гарантирането на справедлив преход за всички.

Изпълнението на неотдавнашната реформа на структурата на пазара на електроенергия е особено важно, за да се насърчи достъпът до сигурна чиста енергия на достъпни цени и участието на гражданите в енергийния преход. С цел да ускорим отделянето на сметките за електроенергия от волатилните цени на изкопаемите горива ще работим в тясно сътрудничество с държавите членки, за да гарантираме, че публичната подкрепа под формата на договори за разлика е конкурентоспособна и благоприятна за пазара и прави по-достъпни споразуменията за закупуване на електроенергия, които са от решаващо значение особено за енергоемките отрасли, посредством предоставяне на гаранции и прилагане на стандартизация.

Достъпът до енергия от възобновяеми източници, заедно с подобрената енергийна ефективност на сградите, ще бъде от съществено значение и за справяне с енергийната бедност, която буди сериозно безпокойство, както и за осигуряване на жилища на достъпни цени (вж. отговора на въпрос 4).

Освен това трябва да обърнем внимание на нарастващите системни разходи, като такси за мрежата, данъци и налози, които днес съставляват една трета от сметките за електроенергия на потребителите. Заедно с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж ще обмисля как да се избегне отрицателно въздействие на данъците върху цените на енергията и върху конкурентоспособността на промишлеността на ЕС, като същевременно се подкрепят целите за чист преход. За да извлечем в пълна степен ползите от енергийния преход и да смекчим тези разходи, в плана за действие за достъпна енергия ще бъдат очертани мерки за мобилизиране на частни инвестиции, подобряване на планирането на мрежите, увеличаване на цифровизацията и оптимизиране на използването на съществуващата мрежа. Този план ще стимулира гъвкавостта, ще подаде правилните сигнали за местата, където инвестициите са най-необходими, и ще установи оптимизирана рамка за управление на вътрешния енергиен пазар, подходящ за една действително интегрирана европейска система в стабилен енергиен съюз.

Трябва да ускорим проектите, благодарение на които ползите от чистата енергия стигат до потребителите. Работата ни трябва да е насочена към ускоряване на издаването на разрешения за енергия от възобновяеми източници, енергийна инфраструктура и съхранение. Въпреки че електроенергийният сектор продължава да бъде приоритет, декарбонизацията на отоплението и охлаждането ще изисква разнообразни решения, които да са пригодени към различни обстоятелства, като например термопомпи, слънчево, геотермално и централно отопление. Поемам пълен ангажимент да ускоря разработването на тези решения, като работя заедно с държавите членки, промишлеността и финансовите институции.

Председателят ми повери изготвянето на първия по рода си европейски план за жилища на достъпни цени. Въпреки че държавите членки носят основната отговорност за политиките и инвестициите в областта на жилищното настаняване, правните, политическите и финансовите инструменти на ЕС могат да играят стратегическа роля (вж. повече подробности във въпрос 3). Започна изпълнението на преразгледаните Директива за енергийната ефективност, Директива относно енергийните характеристики на сградите и Директива за енергията от възобновяеми източници. Държавите членки изготвят планове за отопление и охлаждане за съответните общини, като определят уязвимите потребители, за които се предвиждат специални действия, както и национални планове за саниране на сгради, включително национални мерки, насочени на първо място към сградите с най-лоши показатели, и осигуряват нужното на инвеститорите дългосрочно планиране. Тези усилия ще трябва да бъдат неразделна част от европейския план за жилища на достъпни цени. Освен това ускоряването на изпълнението на новия Регламент за строителните продукти ще позволи да производителите да доставят продуктите, необходими за прилагането на Директивата относно енергийните характеристики на сградите.

От решаващо значение е да се привлече повече частно финансиране и да се подобри неговата ефективност, за да се гарантира, че домакинствата и микропредприятията в положение на енергийна бедност могат да се възползват от енергийноэффективни домове, бизнес и технологии, за да намалят сметките си. Заедно с Европейската коалиция за финансиране в областта на енергийната ефективност ще оценим финансирането на енергийната ефективност и ще превърнем инвестициите в нея в неразделна част от инвестиционната стратегия на ЕС за чиста енергия.

Сградите са от решаващо значение за социално справедливия и устойчив преход и същевременно дават възможност за повишаване на конкурентоспособността на строителния сектор. Динамичният и силен строителен сектор е предпоставка за гарантиране на наличието на достъпни и безопасни сгради и за устойчива застроена среда. Като част от европейския план за жилища на достъпни цени ще разработим стратегия за жилищно строителство в подкрепа на предлагането на жилища. Тя ще включва мерки за намаляване на разходите за строителство, повишаване на производителността в строителния сектор, увеличаване на използването на иновативни решения, като например серийно саниране в подкрепа на стартиращи предприятия и социални иновации, и за подобряване на екологичните показатели на промишлеността. В подкрепа на комисаря по въпросите на околната среда, устойчивостта на водните ресурси и конкурентоспособната кръгова икономика възнамерявам да изградя полезни взаимодействия между Новия европейски Баухаус (НЕБ) и нуждите на ЕС от устойчиви жилища на достъпни цени, като насърчавам неговите три основни ценности — устойчивост, приобщаване и естетика.

Въпроси от комисията по икономически и парични въпроси

9. Как си представяте преразглеждането на правилата за държавна помощ съвместно с изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход, за да се приемат мерки в подкрепа на жилищното настаняване във връзка със социалните жилища? Бихте ли обмислили създаването на категория, ползваща се от освобождаване, която да включва достъпни жилища за домакинствата с ниски до средни доходи като услуга от общ икономически интерес, и при какви условия?

Ако бъде одобрен за член на Комисията, в съответствие с писмото за определяне на моя ресор ще подкрепям изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход в задачата ѝ да предложи преразгледани правила за държавната помощ, които да благоприятстват мерките за подкрепа на жилищното настаняване, особено за енергийно ефективни и социални жилища. Прегледът на тези правила е част от по-широк набор от инициативи, които ще бъдат включени в предстоящия европейски план за жилища на достъпни цени. В хода на тази дейност ще обърнем специално внимание на постигането на правилния баланс и ще гарантираме, че нито едно изключение от правилата за държавна помощ за жилища на достъпни цени няма да измества неправомерно частните инвестиции и да нарушава конкуренцията на жилищния пазар. За повече подробности вж. отговора ми на въпрос 5 по-горе.

Въпроси от комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните

10. Каква е визията Ви за декарбонизиран енергиен съюз? Как планирате да засилите полезните взаимодействия между енергийната сигурност и целите за намаляване на емисиите и как ще ги съвместите? Как ще ускорите темповете на внедряване на енергията от възобновяеми източници, за да се постигнат целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергията от възобновяеми източници, включително чрез пълното прилагане на REPowerEU и чрез преодоляване на забавянията при издаването на разрешения в това отношение? Какви роли предвиждате за възобновяемите енергийни източници в Плана за действие за достъпни цени на енергията? С оглед на справедливия преход как ще опростите прилагането на действащото законодателство на ЕС в областта на сградите и строителството, за да се намали административната тежест за предприятията и потребителите, и как могат да бъдат подпомогнати домакинствата, особено тези с ниски доходи, при санирането и декарбонизацията на техните домове, включително чрез Социалния фонд за климата?

Един стабилен енергиен съюз следва да позволява доставката на чиста енергия за европейските домакинства и предприятия, да повишава енергийната сигурност и да гарантира справедлив преход към неутралност по отношение на климата до 2050 г. с подкрепата на всички участници. Ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници и интегрирането им в енергийната система допринасят за енергийната сигурност и са от ключово значение за постигането по достъпен начин на нашите цели в областта на климата, като правят икономиките ни по-малко зависими и помагат да се усвоят в пълна степен ползите от по-евтините възобновяеми енергийни източници.

Електрификацията с напълно декарбонизирана електроенергийна система до 2040 г., основана на възобновяеми енергийни източници, ще бъде основният движещ фактор за енергийния преход. Ще се съсредоточим върху изпълнението и прилагането на законодателната рамка за 2030 г. като солидна основа

за рамката за 2040 г., а бъдещите решения ще се базират на извлечените поуки. По време на този процес ще работя в тясно сътрудничество с изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход.

Ще е нужно да използваме по-добре цялата евтина чиста енергия в системата, и по-специално енергията от възобновяеми източници, и да повишим ефективността на енергийната система като цяло. Нашата работа ще е насочена към осъществяване на амбицията ни по места и към постигане на целта ни за възобновяеми енергийни източници от поне 42,5 %, като стремежът ни ще бъде да достигнем 45 %. За да може ползите от този допълнителен капацитет за енергия от възобновяеми източници да достигне до потребителите — както в промишлеността, така и в домакинствата — ще трябва да насърчим сключването на повече споразумения за закупуване на електроенергия, по-бързо да изградим модернизирана мрежова инфраструктура и да я използваме по-ефективно, да осигурим по-бързо издаване на разрешения и по-добра наличност на гъвкави решения, например такива, свързани с използването на акумулаторни батерии и с оптимизация на потреблението, с цел намаляване на общите системни разходи.

Ускоряването на процедурите за издаване на разрешения ще позволи ранно приключване на проектите за енергия от възобновяеми източници и ще бъде предварително условие за постигане на нашите цели в областта на енергията от възобновяеми източници и за увенчаване с успех на усилията ни за декарбонизация. Стратегическото планиране на внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително в зоните за ускорено внедряване, определени в преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници, гарантира, че при самото внедряване ще се съблюдава опазването на околната среда. Печелившите за всички решения ще се основават на многофункционално използване на пространствата, при което опазването на околната среда се съчетава с внедряване на възобновяеми енергийни източници. Ще работя в тясно сътрудничество с държавите членки, за да гарантирам бързото прилагане на новите ни правила за подобряване на планирането и ускоряване на издаването на разрешения за възобновяеми енергийни източници. Започваме да виждаме положително развитие по места, особено в държавите членки, които използват новите правила за издаване на разрешения, но ще обмисля и нови идеи за това как да се ускори издаването на разрешения, по-конкретно за инфраструктурата, необходима за една икономически ефективна интеграция на възобновяемите енергийни източници в енергийната система.

В контекста на справедливия преход санирането на сгради е ключова възможност за намаляване на сметките за електроенергия. Държавите членки ще трябва например да гарантират, че заявленията и процедурите за публично финансиране са рационализирани. В бъдеще насоките за прилагане на преработения текст относно енергийните характеристики на сградите може да спомогнат за по-нататъшния диалог с националните органи.

От 2026 г. инвестициите в енергийноэффективни жилища, включително чрез саниране и промяна на предназначението на нежилищни сгради или социални жилища на достъпни цени, ще са на разположение посредством Социалния фонд за климата. Този фонд ще бъде от голямо значение за уязвимите домакинства, уязвимите ползватели на транспорт и уязвимите микропредприятия. Така чрез своите социални планове за климата държавите членки ще предвидят структурни мерки и инвестиции и евентуално временно пряко подпомагане на доходите в полза на уязвимите домакинства и ще спомогнат за подобряване на енергийната ефективност на техните жилища или за декарбонизацията им. По-доброто установяване на предизвикателствата, предприемането на допълнителни действия за преодоляване на пречките пред санирането и строителството и набелязването на мерки за опростяване в рамките на европейския план за жилища на достъпни цени ще допринесат за събирането на данни и за осъществяването на съответните действия.

Въпрос от комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите

11. Както беше подчертано в писмото Ви за определяне на ресора, качеството и финансовата достъпност на жилищата са важен проблем за милиони хора в Европа. Как планирате да разработите стратегията за жилищно строителство, по-специално във връзка с прилагането на вътрешния пазар на строителни продукти и по-добрата цифровизация в строителния сектор, за да подкрепите жилищното строителство и да подобрите качеството и устойчивостта на предлагането на жилища? Освен чрез увеличаване на предлагането на жилища как бихте разрешили системните проблеми с краткосрочното отдаване под наем, като същевременно вземете предвид наскоро договорения Регламент за краткосрочното отдаване под наем, Директивата за услугите и субсидиарността на държавите членки, и как бихте осигурили ефективно и достъпно използване на съществуващия жилищен фонд?

Стратегията за жилищно строителство ще бъде основен стълб на европейския план за жилища на достъпни цени. В действителност всяка мярка за подобряване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени ще изисква увеличаване на предлагането на жилища. Без цялостен подход има риск да увеличим допълнително цените на жилищата и да оставим без отговор острия дефицит на производителност и конкурентоспособност в строителния сектор.

Предлагането на жилища е недостатъчно, за да отговори на търсенето, което води до високи и нарастващи цени и недостъпност за гражданите. Новото строителство и санирането на жилища отбелязва спад с 3 % през 2023 г. и се очаква да спадне с още 6 % през 2024 г. Разходите за строителство на нови жилищни сгради се увеличиха с 34 % между 2018 г. и 2023 г., тъй като по-високите разходи за материали и труд не се компенсират от повишаване на ефективността, а като цяло строителният сектор работи по трудоемък начин. В резултат на това той се характеризира с ниска и дори намаляваща производителност (с 30 % по-ниска в сравнение с производствения сектор), слабо внедряване на иновациите и силно въздействие върху околната среда. Иновациите, цифровизацията и автоматизацията биха могли да доведат до значително повишаване на ефективността и увеличаване на производителността, да спомогнат за намаляване на разходите за строителство и повишаване на неговите екологични характеристики.

В този контекст чрез новата стратегия за жилищно строителство биха могли да се проучат редица елементи, сред които: 1) разработване на нови стандарти за строителните продукти в подкрепа на иновациите и промишлените технологии и техники, които да дават възможност на производителите да се възползват в пълна степен от предимствата на единния пазар; 2) цифровизиране на всички етапи на планиране, дизайн, издаване на разрешителни и строителство с цел подобряване и ускоряване на жилищното строителство и санирането; 3) разпространение на най-добрите регулаторни и промишлени практики в подкрепа на държавите членки, националните органи и други участници в строителната екосистема; 4) подобряване на достъпа до строителни услуги в целия ЕС, за да може строителната екосистема да реализира значителния си потенциал за икономическа интеграция на единния пазар; 5) повишаване на квалификацията и преквалификацията на работната сила, включително с цифрови и екологични умения, за да се увеличи производителността и да се отговори на голямото търсене на нови жилища и на услуги по саниране.

Що се отнася до краткосрочното отдаване под наем, отчитам въздействието, което последните пазарни тенденции могат да имат върху жилищата на достъпни цени и местното население, както по отношение на дисбалансите, така и по отношение на възможностите. Очевидно е, че различните региони или квартали могат да бъдат изложени на различен натиск от местното и туристическото търсене и да имат различни нужди. Ще работим заедно с държавите членки и платформите, за да гарантираме бързо и ефективно прилагане на регламента, така че органите в ЕС да имат достъп до точни и актуални данни относно дейността по краткосрочно отдаване под наем. Това следва да даде възможност на публичните органи да управляват пазарите за краткосрочно отдаване под наем по целенасочен, основан на доказателства и пропорционален начин предвид местните условия. Освен това, в съответствие с писмото за определяне на моя ресор и заедно с други имащи отношение членове на колегиума, ще продължа да проучвам какво би могло да се направи, за да се разрешат системните проблеми с краткосрочното отдаване под наем. Ще установя допълнителни контакти с органите и заинтересованите страни, за да проуча най-добрия начин за постигане на напредък по този важен въпрос.

Въпрос от комисията по регионално развитие

12. Една от Вашите отговорности ще бъде разработването на „европейска стратегия за жилищно строителство“. Как възнамерявате да постигнете баланс между намаляването на разходите за строителство и подобряването на екологичните характеристики на сградите? Какви инициативи бихте предложили за увеличаване на производителността на строителния сектор? Обхватът на финансирането по линия на политиката на сближаване е строго ограничен до подобряване на енергийната ефективност на жилищата, насърчаване на приобщаването на маргинализирани общности и жилищна инфраструктура за хора, които са под „международна закрила“ или кандидатстват за такава. Освен удвояване на средствата по политиката на сближаване, какви други мерки бихте предложили като част от новия „европейски план за жилища на достъпни цени“ за насърчаване на изграждането на „достъпни жилища за всички“? Какво е мнението Ви относно преразглеждането на правилата на ЕС за държавната помощ за услуги от общ икономически интерес, приложими за социалните жилища? Накрая, какви полезни взаимодействия планирате да развиете между фондовете на политиката на сближаване, подкрепата от ЕИБ и други програми на ЕС като InvestEU или Социалния

фонд за климата, за да се гарантират дългосрочни решения за жилища, които са не само финансово достъпни, но и екологично и енергийно устойчиви?

Сградите са отговорни за 40 % от потреблението на енергия в Европа и генерират парникови газове не само през жизнения си цикъл, но и по време на строителството и разрушаването. Въвеждането на енергийни стандарти за нови строежи през 80-те години на миналия век имаше впечатляващ ефект. Благодарение на тези изисквания по отношение на енергийните характеристики потреблението на енергия в новите сгради в днешно време е намаляло наполовина. Те обаче трябва да се подобрят още, ако искаме да постигнем нулеви нетни емисии на равнището на Съюза до 2050 г., с което се ангажирам. Наред с новите сгради с високи енергийни характеристики, повишеният процент на саниране — понастоящем все още далеч от целта от 3 % годишно за постигане на европейските цели в областта на климата и енергетиката — не само ще намали потреблението на енергия, но също така ще подобри условията на живот на много европейци, ще намали енергийната зависимост на ЕС и ще направи сметките за енергия по-достъпни. Освен това строителството и разрушаването представляват най-големият източник на отпадъци в Европа, като генерират 37 % от общото им количество.

Поради това трябва да ускорим санирането по начин, който е икономически ефективен и има слабо въздействие върху околната среда. Ще подкрепям държавите членки при инвестирането в енергийното саниране на сгради, като отдавам приоритет на сградите с най-лоши показатели. „На първо място сградите с най-лоши показатели“ е ключов принцип в Директивата относно енергийните характеристики на сградите и това е начинът да се увеличат ползите и въздействието от санирането и най-ефективният начин за изразходване на публични средства. В новата стратегия за жилищно строителство бихме могли например да се стремим да подкрепим иновациите и цифровизацията в строителния сектор, включително иновативни промишлени подходи като строителните дейности, извършвани извън строителния обект, които ще повишат производителността на сектора и ще спомогнат за намаляване на разходите за строителство (вж. също отговора на въпрос 11). Ще проуча също така, заедно със съответните членове на колегиума и държавите членки, как да се подобри проектирането и да се цифровизира използването на одити преди разрушаване (наричани също „одити на отпадъците“), които трябва да се извършват преди саниране или разрушаване, за да се набележат материалите, които могат да бъдат повторно използвани и рециклирани, и как да се третират опасните вещества.

Освен това недостигът на материали може да бъде смекчен чрез подобряване на кръговата повторна употреба и рециклиране, диверсифициране на доставките и използване на най-авангардните материали, като по този начин се намалява зависимостта ни от суровини и се насърчават иновациите. Новият регламент за строителните продукти ще улесни това чрез актуализиране на над 400 европейски стандарта за строителните продукти. Продуктите, пуснати на пазара с актуализираните хармонизирани европейски стандарти, ще съдържат надеждна цифрова информация. Тя ще включва данни за околната среда като въглеродния отпечатък, както и информация за рециклираното съдържание, вторичното производство и ремонта. Ще има специфични стандарти за използвани продукти, за да се създаде единен пазар за повторна употреба на строителни продукти.

Политиката на сближаване вече допринася значително за подобряване на жилищния сектор на ЕС, включително като го прави по-достъпен и енергийно ефективен. Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд вече финансират изграждането и санирането на жилища на достъпни цени, като подобряват енергийната ефективност и подпомагат градското развитие. В допълнение към това Фондът за справедлив преход подпомага прехода на регионите към екологична икономика, като осигурява жилища за съкратените работници, наред с другото. Ние ускоряваме тези инвестиции с иновативни финансови инструменти, включително заеми и безвъзмездни средства от Европейската инвестиционна банка, подкрепени от инициативи като Новия европейски Баухаус. Ще подкрепя също така и изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход в задачата ѝ да предложи преразгледани правила за държавната помощ, които да благоприятстват мерките в подкрепа на жилищното настаняване, особено за енергийнонеэффективни и социални жилища (вж. също отговора на въпрос 9). Както се предлага в писмото за определяне на ресора, ще подкрепя изпълнителния заместник-председател по въпросите на сближаването и реформите в работата по предложение, което ще позволи на държавите членки да удвоят своите инвестиции за сближаване чрез жилища на достъпни цени.

Освен това, с цел да се насърчат „жилищата на достъпни цени за всички“, ще си сътруднича тясно с изпълнителния заместник-председател по въпросите на сближаването и реформите, изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход и члена на Комисията по въпросите на икономиката и производителността, за да гарантирам, че ще постигнем

дългосрочни решения за жилищното настаняване, които са едновременно достъпни и устойчиви. Съвместните ни усилия ще включват работа с Европейската инвестиционна банка за изграждане на паневропейска инвестиционна платформа за мобилизиране на частни и публични инвестиции в достъпни и устойчиви жилища (вж. също отговора на въпрос 3).

Ще работим също така с банки и финансови инвеститори в рамките на Европейската коалиция за финансиране в областта на енергийната ефективност, за да набележим мерки за подобряване на ефективността на нашите инвестиции и за увеличаване на частните инвестиции. Моята позиция относно промените в правилата за услугите от общ икономически интерес беше подробно описана в отговора ми на въпрос 5.

И накрая, под ръководството на изпълнителния заместник-председател по въпросите на чистия, справедлив и конкурентоспособен преход, моите колеги в колегиума — и най-вече изпълнителният заместник-председател по въпросите на хората, уменията и подготовката, заедно с комисаря по въпросите на климата, нулевите нетни емисии и чистия растеж — ще предоставят инвестиции и финансиране чрез Социалния фонд за климата. Те ще бъдат насочени към проблемите, пред които са изправени уязвимите домакинства, засегнати от енергийна и транспортна бедност.

Този подход ще гарантира, че нашите жилищни политики отговарят на целите на ЕС и осигуряват конкретно положително въздействие по места.